

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ”
(для бакалаврів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено професором кафедри комерційного та трудового права
І. Л. Бородіним

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 12 від 17.06.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Бородін І. Л. Навчальна програма дисципліни “Адміністративна відповідальність” (для бакалаврів). – К.: МАУП, 2009 . – 34 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Адміністративна відповідальність”, питання для самоконтролю, тести, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2009
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Неодмінною умовою нормального функціонування будь-якого демократичного суспільства є належний рівень організації державної боротьби зі злочинністю та іншими протиправними проявами. Серед засобів державного примусу, завдяки яким забезпечується зміцнення правової основи державного та громадського життя й неухильне додержання законності і правопорядку, важливе місце посідає адміністративна відповідальність. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності спрямована на запобігання правопорушенням, їх припинення, виховання громадян у дусі виконання й дотримання вимог закону.

За даними статистики, адміністративні правопорушення становлять найбільшу частку в загальній масі правопорушень. Нині на один учинений злочин припадає більше сотні скоєних адміністративних проступків. Отже, у сферу адміністративно-деліктних правовідносин об'єктивно втягнута значна кількість населення нашої країни, причому внаслідок не стільки зниження рівня правової свідомості громадян, скільки значного розширення кола суспільних відносин, які підпадають під охорону адміністративного законодавства.

На момент прийняття Кодексу України про адміністративні правопорушення Особлива частина Кодексу містила 172 склади адміністративних правопорушень, нині їх понад 270, а за проектом нового кодексу має бути 346. Розширюється також і коло суб'єктів адміністративної відповідальності, до якого ввійшли суб'єкти підприємницької діяльності.

Реформування системи органів виконавчої влади, здійснення адміністративної реформи та реформи адміністративного права спричинюють зміни у адміністративному законодавстві, зокрема щодо адміністративних стягнень, повноважень органів адміністративної юрисдикції, юридичного складу правопорушень і порядку накладення адміністративних стягнень за їх скоєння. Тому необхідно постійно стежити за змінами в чинному адміністративному законодавстві та практиці його застосування.

Мета вивчення курсу “Адміністративна відповідальність”:

- опанувати основні теоретико-правові положення, що стосуються поняття, властивостей і принципів адміністративної відповідальності;

- усвідомити сутність, загальноправові ознаки і елементи юридичного складу адміністративного правопорушення;
- ознайомитися з системою й характеристиками адміністративних стягнень і специфікою їх накладення;
- навчитися аналізувати юридичні склади окремих адміністративних проступків і особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення уповноваженими на те органами.

Після вивчення курсу студенти та слухачі повинні

знати:

- основні теоретико-правові положення інституту адміністративної відповідальності;
- систему та структуру чинного законодавства України про адміністративні правопорушення, зокрема КпАП України;
- характеристику юридичних складів окремих адміністративних проступків;
- загальні правила накладення адміністративних стягнень;
- особливості адміністративної відповідальності окремих категорій суб'єктів;
- адміністративно-юрисдикційні повноваження органів внутрішніх справ та інших органів (посадових осіб) адміністративної юрисдикції;
- порядок здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення та заходів його забезпечення.

Після вивчення курсу студенти та слухачі повинні

уміти:

- застосовувати Кодекс та інше законодавство України про адміністративні правопорушення в конкретних правових ситуаціях;
- тлумачити положення статей КпАП України;
- кваліфікувати конкретні адміністративні правопорушення;
- визначати підвідомчість окремих адміністративних проступків;
- правильно застосовувати заходи забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення;
- складати відповідні адміністративно-процесуальні документи, зокрема протокол про адміністративне правопорушення.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни

“АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ”

№ пор.	Назва змістового модуля та теми	Лекції	ПЗ	Сам. роб.
1	2	3	4	5
	Змістовий модуль I. Вчення про загальні положення адміністративної відповідальності			
1	Адміністративно-правові форми та методи реалізації виконавчої влади	2	2	2
2	Адміністративний примус у діяльності органів виконавчої влади	2	2	–
3	Поняття та основні ознаки адміністративної відповідальності	2	2	2
4	Підстави звільнення від адміністративної відповідальності та їх загальна характеристика	2	–	–
	Змістовий модуль II. Адміністративні правопорушення та адміністративні стягнення, їх види та сутність			
5	Адміністративне правопорушення: поняття та юридичний склад	2	2	2
6	Система адміністративних стягнень	2	2	–
7	Порядок накладення адміністративних стягнень	2	2	–
8	Адміністративні правопорушення на транспорті, у галузі шляхового господарства та зв'язку	–	–	2
9	Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок	–	–	2
10	Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління	–	–	2

1	2	3	4	5
11	Адміністративні правопорушення в галузі торгівлі, громадського харчування, у сфері послуг, у галузі фінансів і підприємницької діяльності	2	–	2
12	Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією	2	–	2
	Змістовий модуль III. Вчення про провадження у справах про адміністративні правопорушення			
13	Органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення	2	–	2
14	Провадження у справах про адміністративні правопорушення	2	2	–
Разом годин: 54		22	14	18

ЗМІСТ
дисципліни
“АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ”

Змістовий модуль I. Вчення про загальні положення адміністративної відповідальності

Тема 1. Адміністративно-правові форми та методи реалізації виконавчої влади

Поняття адміністративно-правових методів. Види адміністративно-правових методів. Ознаки, що характеризують методи управління. Відмінність методу правового регулювання від методу управління.

Переконання як метод державного управління.

Поняття та особливості правового примусу. Адміністративний примус як особливий вид правового примусу, спрямований на охорону суспільних відносин у сфері державного управління. Ознаки адміністративного примусу.

Економічні методи управління: поняття та загальна характеристика. Співвідношення адміністративних і економічних методів управління.

Література [1; 2; 4; 6–8; 11]

Тема 2. Адміністративний примус у діяльності органів виконавчої влади

Державний примус та його види. Класифікація заходів адміністративного примусу: адміністративно-попереджувальні, адміністративного припинення, адміністративної відповідальності, адміністративно-процесуального забезпечення.

Адміністративно-попереджувальні заходи: поняття, особливості та система. Правова характеристика та проблеми законодавчого закріплення адміністративно-попереджувальних заходів.

Заходи адміністративного припинення: поняття та призначення. Особливості адміністративного припинення як різновиду адміністративного примусу. Види заходів адміністративного припинення. Мета, підстави та умови застосування заходів адміністративного припинення. Адміністративне затримання: характеристика та правові підстави застосування.

Догляд: види, умови та особливості застосування.

Вилучення речей і документів як захід адміністративного припинення.

Необхідність виокремлення відновлювальних заходів як окремого виду заходів адміністративного примусу. Характеристика цих заходів і мета їх застосування.

Література [1–3; 5–7; 9–11]

Тема 3. Поняття та основні ознаки адміністративної відповідальності

Аналіз поняття “юридична відповідальність”. Характеристика позитивного (перспективного) і негативного (ретроспективного) аспектів розуміння юридичної відповідальності.

Адміністративна відповідальність — різновид юридичної відповідальності. Загальні та особливі ознаки адміністративної відповідальності. Функції, завдання та принципи адміністративної відповідальності. Критерії відмежування адміністративної відповідальності від кримінальної, дисциплінарної, цивільно-правової.

Підстави адміністративної відповідальності: нормативна, фактична, процесуальна.

Загальна характеристика законодавства про адміністративну відповідальність і проблеми його реформування на сучасному етапі. Суб’єкти адміністративної відповідальності.

Література [1–3; 5–7; 11–13]

Тема 4. Підстави звільнення від адміністративної відповідальності та їх загальна характеристика

Юридичний аналіз понять “не підлягає адміністративній відповідальності” та “звільняється від адміністративної відповідальності”.

Характеристика обставин, які виключають адміністративну відповідальність: крайня необхідність (ст. 18 КпАП України), необхідна оборона (ст. 19 КпАП України), неосудність (ст. 20 КпАП України). Спільні та відмінні ознаки крайньої необхідності та необхідної оборони.

Звільнення від адміністративної відповідальності з передачею матеріалів на розгляд товариського суду, громадської організації або трудового колективу (ст. 21 КпАП України). Підстави та умови такого звільнення.

Звільнення від адміністративної відповідальності через малозначність правопорушення (ст. 22 КпАП України), за добровільної відмови від продовження правопорушення (ст. 44 КпАП України). Заміна адміністративної відповідальності дисциплінарною (ст. 15 КпАП України).

Література [1–3; 5–7; 11–13]

Змістовий модуль II. Адміністративні правопорушення та адміністративні стягнення, їх види та сутність

Тема 5. Адміністративне правопорушення: поняття та юридичний склад

Законодавче визначення адміністративного правопорушення. Основні ознаки правопорушення. Характеристика підходів щодо вирішення проблеми суспільної небезпеки адміністративного правопорушення.

Поняття юридичного складу адміністративного правопорушення. Спосіб закріплення в законі ознак складу адміністративних правопорушень. Види ознак складу адміністративних правопорушень: постійні та змінні, родові та одиничні. Види юридичних складів адміністративних правопорушень за ступенем суспільної небезпеки, за характером шкоди, за суб'єктом проступку, за структурою складу, за особливостями конструкції.

Структура юридичного складу адміністративного правопорушення.

Поняття об'єкта правопорушення. Класифікація об'єктів: загальний, родовий, видовий, безпосередній. Співвідношення понять “об'єкт правопорушення” та “предмет посягання”.

Поняття та ознаки об'єктивної сторони адміністративного правопорушення: протиправне діяння (просте та складне); шкідливі наслідки; причинний зв'язок між діянням і його результатом; час; місце; спосіб; знаряддя; ознаки засобів; ознаки іншої особи, яка мала ті чи інші відносини з порушником.

Суб'єкт правопорушення: загальний, спеціальний, особливий. Проблеми адміністративної відповідальності юридичних осіб.

Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення та її ознаки. Форми та види вини. Мета й мотив як ознаки суб'єктивної сторони.

Відмежування адміністративних правопорушень від інших правопорушень.

Література [1; 2; 4; 5; 9–13]

Тема 6. Система адміністративних стягнень

Сутність адміністративних стягнень. Мета накладення адміністративних стягнень. Особливості адміністративних стягнень як виду заходів адміністративного примусу.

Система адміністративних стягнень: поняття та ознаки. Співвідношення адміністративних стягнень як окремих частин єдиної системи. Класифікація адміністративних стягнень: за юридичним значенням (основні, додаткові, замінні); за характером впливу (особисті, майнові, особисто-майнові).

Характеристика окремих видів адміністративних стягнень: сутність, особливості застосування, відмінність від схожих заходів державного примусу.

Видворення іноземців за межі України як захід адміністративного стягнення. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх (ст. 241 КпАП України).

Література [1–7; 11–13]

Тема 7. Порядок накладення адміністративних стягнень

Загальні правила накладення адміністративних стягнень. Строки накладення стягнення.

Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Характеристика обставин, що обтяжують відповідальність за адміністративні правопорушення.

Проблеми множинності адміністративних правопорушень. Ознаки множинності. Критерії класифікації множинності адміністративних правопорушень.

Сукупність і рецидив. Порядок накладення адміністративних стягнень у разі вчинення кількох адміністративних правопорушень.

Строки погашення накладеного адміністративного стягнення.

Покладення обов'язку відшкодування збитків, заподіяних вчиненням адміністративного правопорушення.

Література [1–7; 9–13]

Тема 8. Адміністративні правопорушення на транспорті, у галузі шляхового господарства та зв'язку

Загальна характеристика адміністративних правопорушень на транспорті, у галузі шляхового господарства та зв'язку.

Узагальнена правова характеристика елементів юридичних складів адміністративних правопорушень на транспорті: об'єкт правопорушення та його відмежування від транспортних засобів (предмета правопорушення); об'єктивна сторона; суб'єкт (загальний суб'єкт; неповнолітні як суб'єкти відповідальності; спеціальний суб'єкт — посадові особи; особи, які несуть відповідальність за дисциплінарними статутами — військовослужбовці тощо); суб'єктивна сторона.

Система адміністративних правопорушень на транспорті: правопорушення, скоєні особами, які керують транспортними засобами; правопорушення, скоєні посадовими особами, відповідальними за безпеку руху й експлуатацію транспортних засобів; правопорушення, скоєні пішоходами, пасажирями, велосипедистами та іншими учасниками дорожнього руху. Юридичний аналіз окремих правопорушень на транспорті.

Література [1; 2; 4–7; 9–13]

Тема 9. Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок

Загальна характеристика системи адміністративних правопорушень проти громадського порядку. Юридичний склад цих правопорушень.

Поняття громадського порядку та його складові. Характеристика громадського місця.

Правовий аналіз окремих адміністративних правопорушень проти громадського порядку: дрібне хуліганство; виготовлення та зберігання самогону; придбання самогону; розпивання спиртних напоїв і поява у стані сп'яніння в громадських місцях; азартні ігри тощо.

Література [1; 2; 4; 8–13]

Тема 10. Адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління

Загальна характеристика адміністративних правопорушень, що посягають на встановлений порядок управління. Поняття встановленого порядку управління та його складові. Загальна правова характеристика елементів юридичних складів адміністративних проступків проти встановленого порядку управління.

Юридичний аналіз окремих адміністративних проступків: злісна непокора законному розпорядженню або вимозі працівника міліції; порушення паспортних правил; порушення законодавства про загальний військовий обов'язок і військову службу; порушення законодавства про вибори тощо.

Література [1; 2; 4; 8–13]

Тема 11. Адміністративні правопорушення в галузі торгівлі, громадського харчування, у сфері послуг, у галузі фінансів і підприємницької діяльності

Загальна характеристика зазначених адміністративних правопорушень. Елементи юридичних складів проступків.

Юридичний аналіз окремих адміністративних правопорушень у галузі торгівлі, фінансів та підприємницької діяльності: порушення правил торгівлі; порушення правил про валютні операції; порушення порядку зайняття підприємницькою діяльністю; порушення антимонопольного законодавства.

Література [1; 2; 4; 8–13]

Тема 12. Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією

Поняття корупції та корупційних діянь. Суб'єкти корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Адміністративна відповідальність за правопорушення цієї групи: за вчинення корупційних діянь; за порушення спеціальних обмежень; за порушення вимог фінансового контролю тощо.

Адміністративні стягнення, що застосовуються за вчинення корупційних діянь, їх співвідношення із системою адміністративних стягнень, передбачених КпАП України.

Література [1; 2; 4; 8–13]

Змістовий модуль III. Вчення про провадження у справах про адміністративні правопорушення

Тема 13. Органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення

Поняття адміністративної юрисдикції. Види органів, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення. Причини множинності цих органів. Класифікація органів адміністративної юрисдикції: за характером компетенції; за обсягом компетенції; за порядком вирішення справ.

Адміністративні комісії: порядок утворення, правовий статус, компетенція. Повноваження виконавчих комітетів селищних і сільських рад народних депутатів.

Особливості адміністративної юрисдикції суду.

Характеристика адміністративно-юрисдикційної діяльності органів внутрішніх справ. Компетенція державних інспекцій під час розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Поняття підвідомчості справ про адміністративні правопорушення. Родова, видова та територіальна підвідомчість.

Проблеми реформування системи адміністративної юстиції на сучасному етапі.

Література [1; 2; 4–7; 9–13]

Тема 14. Провадження у справах про адміністративні правопорушення

Загальна характеристика провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення, їх правовий статус. Процесуальні гарантії захисту прав особи, яка притягується до адміністративної відповідальності.

Докази в провадженні у справах про адміністративні правопорушення. Критерії класифікації доказів. Види доказів залежно від джерела їх отримання.

Адміністративно-процесуальні документи у справах про адміністративні правопорушення.

Особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією та корупційними діями.

Література [1; 2; 4–7; 9–13]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Адміністративна деліктологія, її поняття та зміст.
2. Адміністративний арешт.
3. Адміністративні правопорушення, за які накладаються адміністративні стягнення місцевими (міськими) судами (суддями).
4. Види адміністративних правопорушень.
5. Види постанов у справі про адміністративні правопорушення.
6. Визначення адміністративно-деліктного права.
7. Визначення правопорушення за адміністративним законодавством.
8. Винність як ознака адміністративного правопорушення.
9. Виправні роботи.
10. Відмінність адміністративного правопорушення від дисциплінарного проступку.
11. Відмінність адміністративного правопорушення від злочину.
12. Відокремлення адміністративних правопорушень від злочинів і дисциплінарних проступків.
13. Відокремлення адміністративної відповідальності від інших видів юридичної відповідальності.
14. Адміністративна відповідальність військовослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів.
15. Адміністративна відповідальність іноземних громадян і осіб без громадянства.
16. Адміністративна відповідальність неповнолітніх.
17. Адміністративна відповідальність посадових осіб.
18. Вік, після досягнення якого настає адміністративна відповідальність.

19. Вчинення адміністративного правопорушення з необережності.
20. Вчинення адміністративного правопорушення умисно.
21. Діяння як ознака адміністративного правопорушення.
22. Забезпечення законності при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення.
23. Завдання адміністративного провадження та його принципи.
24. Загальна характеристика адміністративних правопорушень в галузі шляхового господарства.
25. Загальна характеристика адміністративних правопорушень на транспорті.
26. Загальна характеристика адміністративних правопорушень в галузі охорони природи.
27. Загальна характеристика адміністративних правопорушень, які посягають на власність.
28. Загальна характеристика правопорушень, які посягають на громадський порядок та громадську безпеку та їх небезпечність.
29. Загальні правила накладення стягнень за адміністративні правопорушення.
30. Запобігання адміністративним правопорушенням.
31. Заходи впливу, які застосовуються до неповнолітніх.
32. Заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення.
33. Караність як ознака адміністративного правопорушення.
34. Класифікація адміністративних правопорушень.
35. Конкретність адміністративного правопорушення.
36. Конституція України щодо адміністративного правопорушення і адміністративної відповідальності.
37. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення.
38. Мета накладення адміністративного стягнення.
39. Місце адміністративно-деліктного права в системі права.
40. Можливість звільнення від адміністративної відповідальності за незначне правопорушення.
41. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні декількох адміністративних правопорушень.
42. Наявність об'єкта зазіхання як ознака адміністративного правопорушення.

43. Об'єкт адміністративного правопорушення.
44. Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення.
45. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність (крайня необхідність, необхідна оборона, неосудність).
46. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративні правопорушення.
47. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративні правопорушення.
48. Обставини, що виключають провадження у справі про адміністративні правопорушення.
49. Обчислення строків накладення адміністративного стягнення.
50. Ознаки адміністративного правопорушення.
51. Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення.
52. Органи та посадові особи уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення, що посягають на встановлений порядок управління.
53. Органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення, що посягають на охорону природи.
54. Органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення, що посягають на власність.
55. Органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення, що вчинені на транспорті.
56. Органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні проступки.
57. Порядок оскарження та опротестування постанови у справі про адміністративне правопорушення.
58. Основні і додаткові адміністративні стягнення.
59. Особливості дисциплінарного провадження в сфері державної служби та його правова основа.
60. Особливості накладання адміністративних стягнень за вчинені правопорушення в галузі шляхового господарства.
61. Особливості накладання адміністративних стягнень за вчинені правопорушення в галузі охорони природи.
62. Перспективи розвитку законодавства, що регулює адміністративну відповідальність за Концепцією реформи адміністративного права.

63. Повноваження адміністративних комісій щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення.
64. Повноваження виконавчих комітетів, сільських, селищних, міських рад щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення.
65. Позбавлення спеціального права, наданого цьому громадянину.
66. Покладення обов'язку відшкодувати заподіяну шкоду.
67. Поняття адміністративного правопорушення.
68. Поняття адміністративного стягнення.
69. Поняття і підстави адміністративної відповідальності.
69. Поняття складу адміністративного правопорушення.
70. Поняття, зміст виконавчого провадження.
71. Поняття, зміст дисциплінарного провадження.
72. Попередження.
73. Порядок здійснення органами внутрішніх справ провадження у справах про адміністративні правопорушення.
74. Принципи адміністративної відповідальності.
77. Проблема суспільної небезпечності адміністративного правопорушення.
78. Протиправність як ознака адміністративного правопорушення.
79. Розвиток наукових знань про адміністративні правопорушення.
80. Система адміністративних стягнень.
81. Склад адміністративних правопорушень з постійними і перемінними ознаками.
82. Співвідношення складу адміністративного правопорушення і безпосереднього адміністративного правопорушення.
83. Справи про адміністративні правопорушення, підвідомчі органам внутрішніх справ.
84. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення.
85. Строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративній відповідальності.
86. Строки накладення адміністративного стягнення.
87. Суб'єкт адміністративного правопорушення.
88. Суб'єктивна сторона адміністративного правопорушення.
89. Учасники виконавчого провадження.

90. Учасники провадження у справах про адміністративні проступки.
91. Характеристика адміністративних правопорушень в галузі зв'язку.
92. Штраф.
93. Юридичний аналіз складу адміністративного правопорушення.
95. Юридичний склад адміністративних правопорушень, що посягають на встановлений порядок управління.
96. Юридичний склад правопорушень, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку.

ТЕСТИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ

Метою тестування є контроль знань студентів з дисципліни “Адміністративна відповідальність” (“Адміністративно-деліктне право”).

Тестування передбачає надання відповідей на 42 питання, які охоплюють усі теми курсу.

Тест складається із питань та 4–5 варіантів відповідей серед них, лише одна є правильною.

1. Нормативно-правовий акт про встановлення адміністративної відповідальності може видати:

- а) Конституційний Суд України;
- б) Верховна Рада України;
- в) Кабінет Міністрів України;
- г) міністерство чи інший центральний орган виконавчої влади;
- д) керівник підприємства, установи чи організації.

2. Адміністративні відповідальності підлягають особи, які досягли віку:

- а) 21 рік;
- б) 14 років;
- в) 35 років;
- г) 16 років;
- д) 18 років.

3. Вказати, яке з наведених адміністративних стягнень не застосовується до військовослужбовців та інших прирівняних до них осіб:

- а) попередження;
- б) штраф;

- в) оплатне вилучення предмета;
- г) позбавлення спеціального права;
- д) адміністративний арешт.

4. Визначити, яка з наведених обставин не виключає адміністративну відповідальність:

- а) неосудність особи, яка вчинила протиправне діяння;
- б) похилий вік особи, яка вчинила правопорушення;
- в) вчинення дії в стані крайньої необхідності;
- г) вчинення дії в стані необхідної оборони;
- д) відсутність події і складу адміністративного правопорушення.

5. Не є звільненням від адміністративної відповідальності:

- а) передача матеріалів на розгляд товариського суду;
- б) передача матеріалів на розгляд громадської організації;
- в) передача матеріалів на розгляд трудового колективу;
- г) передача матеріалів прокурору, органу попереднього слідства або дізнання;
- д) оголошення усного зауваження.

6. Визначити, яка мета не властива при застосуванні адміністративних стягнень:

- а) покарання порушника;
- б) виховання порушника;
- в) відшкодування заподіяної шкоди;
- г) загальна превенція;
- д) спеціальна превенція.

7. Визначити, яке з наведених адміністративних стягнень є винятковим:

- а) попередження;
- б) штраф;
- в) оплатне вилучення предмета;
- г) виправні роботи;
- д) адміністративний арешт.

8. Визначити, яке з наведених адміністративних стягнень може застосовуватися і як основне, і як додаткове:

- а) попередження;
- б) штраф;
- в) оплатне вилучення предмета;

- г) виправні роботи;
- д) позбавлення спеціального права.

9. Визначити, який встановлено максимальний строк для застосування такої адміністративної санкції, як позбавлення спеціального права:

- а) 6 місяців;
- б) 1 рік;
- в) 2 роки;
- г) 3 роки;
- д) 5 років.

10. Визначити, до якої категорії громадян не застосовуються виправні роботи:

- а) неповнолітніх;
- б) вагітних жінок;
- в) жінок, які мають дітей віком до 12 років;
- г) непрацюючих громадян;
- д) інвалідів I і II груп.

11. Визначити, хто може призначити такий вид адміністративного стягнення, як адміністративний арешт:

- а) адміністративна комісія;
- б) виконком сільської або селищної ради;
- в) районний (міський) суд (суддя);
- г) начальник органу внутрішніх справ,
- д) прокурор району.

12. Вказати, яка з наведених обставин залежно від характеру проступку може не визнаватися обтяжуючою адміністративну відповідальність:

- а) повторне протягом року вчинення однорідного правопорушення;
- б) втягнення неповнолітнього в правопорушення;
- в) вчинення правопорушення групою осіб;
- г) вчинення правопорушення в умовах стихійного лиха або за інших надзвичайних обставин;
- д) вчинення правопорушення в стані сп'яніння.

13. Вказати, протягом якого терміну з дня вчинення правопорушення може бути накладене адміністративне стягнення:

- а) 15 днів;
- б) 1 місяця;
- в) 2 місяців;
- г) 3 місяців;
- д) 6 місяців.

14. Адміністративна комісія і виконком селищної чи сільської ради можуть вирішити питання про відшкодування майнової шкоди, заподіяної адміністративним правопорушенням, якщо її розмір не перевищує:

- а) одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян;
- б) двох неоподатковуваних мінімумів;
- в) трьох неоподатковуваних мінімумів;
- г) п'яти неоподатковуваних мінімумів;
- д) десяти неоподатковуваних мінімумів.

15. Вказати, який з наведених органів (посадових осіб) не має права розглядати справи про адміністративні правопорушення:

- а) адміністративна комісія;
- б) виконком сільської ради;
- в) керівник підприємства (установи, організації);
- г) районний суддя;
- д) дільничний інспектор міліції.

16. Вказати, хто в наведеному складі адміністративної комісії є зайвим:

- а) голова;
- б) заступник голови;
- в) секретар;
- г) консультант;
- д) члени.

17. Визначити кількісний склад адміністративної комісії:

- а) не менше трьох;
- б) не менше п'яти;
- в) не менше шести;
- г) не менше десяти;
- д) не менше п'ятнадцяти.

18. Вказати, хто має право розглядати справи про дрібне розкрадання:

- а) адміністративна комісія;
- б) виконком сільської або селищної ради;
- в) комісія боротьби з пияцтвом;
- г) районний (міський) суд (суддя);
- д) органи внутрішніх справ (міліція).

19. Визначити, яка з наведених обставин не виключає провадження в справах про адміністративні правопорушення:

- а) відсутність події і складу адміністративного проступку;
- б) неосудність особи, яка вчинила протиправну дію чи бездіяльність;
- в) вчинення дії особою в стані крайньої необхідності;
- г) досягнення особою пенсійного віку;
- д) смерть особи, щодо якої було розпочато провадження.

20. Вказати, який з наведених носіїв інформації не визнається джерелом доказів у справі про адміністративне правопорушення:

- а) протокол про адміністративне правопорушення;
- б) пояснення потерпілого;
- в) аудіозапис;
- г) акт перевірки об'єкта;
- д) висновок експерта.

21. Визначити, хто відповідає визначенню: “Особа, про яку є дані, що їй відомі які-небудь обставини, що підлягають встановленню у цій справі”:

- а) потерпілий;
- б) свідок;
- в) експерт;
- г) понятий;
- д) адвокат.

22. Вказати, хто із названих осіб не належить до законних представників:

- а) батьки;
- б) усиновителі;
- в) опікуни;
- г) піклувальники;
- д) адвокат.

23. Визначити, яка з наведених стадій провадження в справах про адміністративні правопорушення є необов'язковою (альтернативною):

- а) порушення справи і попереднє з'ясування її обставин;
- б) розгляд справи і винесення постанови;
- в) оскарження (опротестування) постанови і перегляд справи;
- г) виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

24. Визначити, яка з наведених обставин визначає недійсність протоколу про адміністративне правопорушення:

- а) відсутність підпису порушника;
- б) відсутність пояснень порушника;
- в) відсутність підписів свідків;
- г) відсутність підпису особи, яка склала протокол;
- д) відсутність відомостей про місце роботи порушника.

25. Визначити, протягом якого терміну надсилається протокол органів (посадовій особі), уповноваженому розглядати справу про адміністративне правопорушення:

- а) 1 доби;
- б) 2 днів;
- в) 3 днів;
- г) термін не встановлено;
- д) 5 днів.

26. Визначити, який з наведених заходів не належить до заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення:

- а) доставлення порушника;
- б) застосування спеціальних засобів;
- в) адміністративне затримання;
- г) особистий огляд і огляд речей;
- д) вилучення речей і документів.

27. Визначити, у приміщення якої установи не доставляють порушника:

- а) у міліцію;
- б) у штаб ДНД;
- в) у приміщення воєнізованої охорони;
- г) у приміщення виконкому селищної, сільської ради;
- д) у приміщення ЖЕД.

28. Вказати, на який максимальний строк встановлене адміністративне затримання (крім виняткових випадків):

- а) 1 година;
- б) 2 години;
- в) 3 години;
- г) 4 години;
- д) 5 годин.

29. Вказати, на який строк може бути вилучено посвідчення водія чи талон до нього:

- а) до 10 днів;
- б) до 15 днів;
- в) до 1 місяця;
- г) до 2 місяців;
- д) до винесення постанови і сплати порушником штрафу.

30. Не належить до встановлених місць розгляду справи про адміністративне правопорушення:

- а) місце роботи порушника;
- б) місце проживання порушника;
- г) місце обліку транспортних засобів;
- д) місце вчинення адміністративного правопорушення.

31. Вказати, протягом скількох днів з дня одержання уповноваженим органом протоколу, за загальним правилом, розглядаються справи про адміністративні правопорушення:

- а) 10 днів;
- б) 13 днів;
- в) 20 днів;
- г) 25 днів;
- д) 30 днів.

32. Визначити, яке з наведених питань не повинен вирішувати орган (посадова особа) при підготовці до розгляду справи про адміністративне правопорушення:

- а) чи належить до його компетенції розгляд цієї справи;
- б) чи правильно складено протокол та інші матеріали справи;
- в) чи призначено адвоката порушникові;
- г) чи сповіщено осіб, які беруть участь у справі, про час і місце її розгляду;
- д) чи витребувані необхідні додаткові матеріали.

33. Вказати, яка дія порушує послідовність процедури розгляду справи про адміністративне правопорушення:

- а) оголошення складу колегіального органу, представлення посадової особи;
- б) дослідження доказів;
- в) оголошення про те, яка справа підлягає розгляду і хто притягається до відповідальності;
- г) роз'яснення особам, які беруть участь у розгляді справи, їх прав та обов'язків;
- д) оголошення протоколу про адміністративне правопорушення.

34. Вказати, яку постанову у справі про адміністративне правопорушення орган (посадова особа) не може прийняти:

- а) про накладення адміністративного стягнення;
- б) про порушення кримінальної справи;
- в) про застосування заходів впливу, передбачених ст. 24 – 1 КпАП;
- г) про закриття справи.

35. Вказати, протягом якого часу копія постанови вручається або висилається особі, щодо якої її винесено, чи потерпілому:

- а) негайно після винесення;
- б) наступного дня;
- в) протягом 3 днів;
- г) протягом 5 днів;
- д) протягом тижня.

36. Вказати, скаргу на постанову у справі про адміністративне правопорушення не може подати:

- а) особа, щодо якої її винесено;
- б) потерпілий;
- в) законний представник;
- г) адвокат;
- д) прокурор.

37. Вказати, протягом якого терміну можна подати скаргу на постанову у справі про адміністративне правопорушення:

- а) 5 днів з дня її винесення;
- б) 7 днів з дня її винесення;
- в) 10 днів з дня її винесення;
- г) 15 днів з дня її винесення;
- д) 20 днів з дня її винесення.

38. Визначити, яке рішення не може прийняти орган (посадова особа) за результатами розгляду скарги або протесту на постанову про притягнення до адміністративної відповідальності:

- а) залишити постанову без зміни, а скаргу або протест без задоволення;
- б) скасувати постанову і надіслати справу на новий розгляд;
- в) скасувати постанову і закрити справу;
- г) змінити захід стягнення в межах встановленої санкції з метою його пом'якшення;
- д) змінити захід стягнення в межах встановленої санкції з метою його посилення.

39. Вказати, протягом якого терміну не підлягає виконанню постанова про накладення адміністративного стягнення, якщо її не було звернуто до виконання:

- а) 10 днів;
- б) 15 днів;
- в) одного місяця;
- г) 3 місяців;
- д) 6 місяців.

40. Штраф має бути сплачений порушником не пізніше ніж через:

- а) 5 днів з дня вручення йому копії постанови;
- б) 10 днів з дня вручення йому копії постанови;
- в) 15 днів з дня вручення йому копії постанови;
- г) 1 місяця з дня вручення йому копії постанови;
- д) 2 місяців з дня вручення йому копії постанови.

41. Визначити, що не є до підставою скорочення призначеного "року позбавлення права керування транспортним засобом:

- а) сумлінне ставлення до праці і зразкова поведінка особи;
- б) закінчення не менш як половини призначеного строку стягнення;
- в) клопотання порушника;
- г) клопотання громадської організації або трудового колективу.

42. Якщо негайне виконання постанови про застосування адміністративного арешту є неможливим, то її виконання може бути відстрочено на який строк:

- а) 10 днів;

- б) 15 днів;
- в) 20 днів;
- г) 1 місяця;
- д) 2 місяців.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

Закони України та Постанови Верховної Ради України

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. // ВВРУ. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Концепція національної безпеки України: Затв. ПВРУ від 16 жовт. 1997 р.
3. Закон України “Про державну службу” від 16 груд. 1993 р. // ВВРУ. — 1993. — № 52. — Ст. 490.
4. Закон України “Про державну таємницю” від 21 січ. 1994 р. // ВВРУ. — 1994. — № 16. — Ст. 93.
5. Закон України “Про дорожній рух” від 30 черв. 1993 р. // ВВРУ. — 1993. — № 31. — Ст. 338.
6. Закон України “Про загальний військовий обов’язок і військову службу” від 25 берез. 1992 р. // ВВРУ.— 1992. — № 27. — Ст. 385.
7. Закон України “Про зайнятість населення” від 1 берез. 1991 р. // ВВРУ. — 1991. — № 14. — Ст. 170.
8. Закон України “Про захист економічної конкуренції” від 11 січ. 2001 р. // ВВРУ. — 2001. — № 12. — Ст. 64.
9. Закон України “Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними” від 15 лют. 1995 р. // ВВРУ.— 1995.— № 10. — Ст. 62.
10. Закон України “Про Збройні сили України” від 6 груд. 1991 р. // ВВРУ.— 1992. — № 9. — Ст. 108.
11. Закон України “Про звернення громадян” від 2 жовт. 1996 р. // ВВРУ. — 1996. — № 47. — Ст. 256.
12. Закон України “Про інформацію” від 2 жовт. 1992 р. // ВВРУ. — 1992. — № 48. — Ст. 650.
13. Закон України “Про Конституційний Суд України” від 16 жовт. 1996 р. // ВВРУ. — 1996. — № 49. — Ст. 272.

14. Закон України “Про митну справу в Україні” від 25 черв. 1991 р. // ВВРУ. — 1991. — № 44. — Ст. 544.
15. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” від 21 трав. 1997 р. // ВВРУ. — 1997. — № 24. — Ст. 170.
16. Закон України “Про обіг в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів” від 15 лют. 1995 р. // ВВРУ. — 1995. — № 0. — Ст. 60.
17. Закон України “Про оборону України” від 6 груд. 1991 р. // ВВРУ. — 1992. — № 9. — Ст. 106.
18. Закон України “Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх” від 24 січ. 1995 р. // ВВРУ. — 1995. — № 6. — Ст. 35.
19. Закон України “Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю” від 30 черв. 1993 р. // ВВРУ. — 1993. — № 35 — Ст. 358.
20. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” від 25 черв. 1991 р. // ВВРУ. — 1991. — № 41. — Ст. 546.
21. Закон України “Про охорону праці” від 14 жовтня 1992 р. // ВВРУ. — 1992. — № 49. — Ст. 668.
22. Закон України “Про пожежну безпеку” від 17 груд. 1993 р. // ВВРУ. — 1994. — № 5. — Ст. 21.
23. Закон України “Про правовий режим надзвичайного стану” від 16 берез. 2000 р. // ВВРУ. — 2000. — № 23. — Ст. 176.
24. Закон України “Про правовий статус іноземців” від 4 лют. 1994 р. // ВВРУ. — 1994. — № 23. — Ст. 161.
25. Закон України “Про прокуратуру” від 5 лист. 1991 р. // ВВРУ. — 1991. — № 53. — Ст. 793.
26. Закон України “Про свободу совісті та релігійні організації” від 23 квіт. 1991 р. // ВВРУ. — 1991. — № 25. — Ст. 283.
27. Закон України “Про Службу безпеки України” від 25 березня 1992 р. // ВВРУ. — 1992. — № 27. — Ст. 382.
28. Закон України “Про статус суддів” від 15 груд. 1992 р. // ВВРУ. — 1993. — № 8. — Ст. 56.
29. Закон України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” від 23 груд. 1997 р. // ВВРУ. — 1998. — № 20. — Ст. 99.
30. Закон України “Про якість та безпеку харчових продуктів і продовольчої сировини” від 23 груд. 1997 р. // ВВРУ. — 1998. — № 19. — Ст. 98.

31. Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров’я” від 19 лист. 1992 р. // ВВРУ.— 1993.—С. 19.
32. Закон України “Про військову службу правопорядку у Збройних силах України” від 7 берез. 2002 р.
33. Закон України “Про державну виконавчу службу” // ВВРУ.— 1998.— № 36/37.— Ст. 243.
34. Закон України “Про судоустрій України” від 7 лют. 2002 р.
35. Закон України “Про державну програму приватизації” від 12 лют. 1998 р. № 124/98-ВР.
36. Закон України “Про дипломатичну службу” від 20 верес. 2001 р. // ВВРУ.— 2002.— № 5.— С. 29.
37. Закон України “Про загальну структуру і чисельність Міністерства внутрішніх справ України” від 10 січ. 2002 р. № 2925/Ш // ВВРУ.—2002.— № 16.—Ст. 115.
38. Закон України “Про запобіжне затримання особи” від 29. лип. 1994 р. № 150/94-ВР // ВВРУ.— 1994.— № 38.— Ст. 346.
39. Закон України “Про захист від недобросовісної конкуренції” від 7 черв. 1996 р. № 236/96-ВР // ВВРУ.— 1996.— № 36.—С. 164.
40. Закон України “Про міліцію” від 1991 р.
41. Закон України “Про оперативно-розшукову діяльність” // ВВРУ.— 1992.— № 22.— Ст. 303.
42. Закон України “Про службу в органах місцевого самоврядування” від 7 черв. 2001 р. // ВВРУ.— 2001.— № 33.—С. 175.
43. Закон Української РСР “Про власність” від 7 лют. 1991 р. // ВВРУ.— 1991.— № 20.— Ст. 249.
44. Постанова Верховної Ради України “Про затвердження Положення про загальні збори громадян за місцем проживання в Україні” від 17 груд. 1993 р. // ВВРУ.— 1994.— № 6.—Ст. 30.
45. Постанова Верховної Ради України “Про затвердження Положення про матеріальну відповідальність військовослужбовців за шкоду, заподіяну державі” від 23 черв. 1995 р. // ВВРУ.— 1995.— № 25.— Ст. 193.
46. Постанова Верховної Ради України “Про затвердження дисциплінарного Статуту прокуратури України” // ВВРУ.— 1992.— № 4.—Ст. 14.
47. Постанова Президії ВРУ Української РСР “Про статус Академії наук Української РСР // ВВРУ.— 1991.— № 6.—С. 40.

48. *Закон України* “Про соціальний і правовий захист військово-службовців та членів їх сімей” від 20 груд. 1991 р. // ВВРУ.— 1992. — № 15. — С. 190.

Кодекси

49. *Кодекс України* про адміністративні правопорушення: Наук.-практ. коментар. — К., 1991.
50. *Кодекс України* про адміністративні правопорушення (із змін, на 20.02.2003).
51. *Митний кодекс України* // ВВРУ. — 2002. — № 38–39. — Ст. 288.
52. *Повітряний кодекс України* // ВВРУ. — 1993. — № 25. — Ст. 274(із змін, на 15.12.1999).
53. *Господарський процесуальний кодекс України* // ВВРУ. — 1992. — № 6. — Ст. 56 (із змін, на 07.03.2002).
54. *Виправно-трудоий кодекс України* // ВВРУ. — 1971. — № 1. — Ст. 6 (із змін, на 11.07.2001).
55. *Кримінальний кодекс України* // ВВРУ. — 2001. — № 25–26. — Ст. 131 (із змін, на 07.03.2002).
56. *Кримінально-процесуальний кодекс України* // ВВРУ. — 1961. — № 2. — Ст. 15 (із змін, на 06.02.2003).
57. *Бюджетний процесуальний кодекс України* // ВВРУ. — 2001. — № 37–38. — Ст. 189.

Укази та розпорядження Президента України

58. *Указ Президента України* “Питання Державного комітету України з нагляду за охороною праці” від 16 січ. 2003 р. № 29/2000.
59. *Указ Президента України* “Про зміни в системі центральних органів виконавчої влади” від 15 груд. 1999 р. № 1573/99.
60. *Указ Президента України* “Про Міністерство з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи” від 28 жовт. 1996 р. № 1005/96.
61. *Указ Президента України* “Про запровадження дозвільної системи у сферах підприємницької діяльності” від 20 трав. 1999 р. № 539/99.
62. *Указ Президента України* “Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України” від 30 груд. 1997 р. № 1396/97.
63. *Указ Президента України* “Про затвердження Положення про Міністерство іноземних справ” від 18. лют. 1993 р.

64. *Указ* Президента України “Про затвердження Положень про Міністерство оборони України та Генеральний штаб Збройних сил України” від 21 серп. 1997 р. № 888/97.
65. *Указ* Президента України “Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні” від 22 лип. 1998 р. № 810/98.
66. *Указ* Президента України “Про Положення про Головне Контрольно-ревізійне управління України” від 28 листоп. 2000 р. № 1265/2000.
67. *Указ* Президента України “Про Положення про Державний комітет у справах охорони державного кордону України” від 14 верес. 2000 р. № 1071/2000.
68. *Указ* Президента України “Про утворення Державного департаменту України з питань виконання покарань” від 22 квіт. 1998 р. № 344/98.
69. *Указ* Президента України “Про затвердження Положення про Державну судову адміністрацію України” від 3 берез. 2003 р. № 1822003.

Декрети та постанови Кабінету Міністрів України

70. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм та правил і відповідальності за їх порушення” від 8 квіт. 1993 р. // ВВРУ. — 1993. — № 23. — Ст.247.
71. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про стандартизацію і сертифікацію” від 10 трав. 1993 р. № 46–93.
72. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Інструкції з діловодства за зверненнями громадян в органах державної влади і місцевого самоврядування, об’єднаннях громадян, на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності, в засобах масової інформації” від 14 квіт. 1997 р. № 348.
73. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження концептуальних напрямків діяльності органів виконавчої влади щодо розвитку культури” від 28 черв. 1997 р. № 675.
74. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України та кількісного складу його колегії” від 18 лют. 1993 р. № 129.

75. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про реєстрацію асоціацій та інших добровільних об’єднань органів місцевого самоврядування” від 16 лют. 1998 р. № 175.
76. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Правил застосування спеціальних засобів при охороні громадського порядку” від 27 лютого 1991 р. № 49.
77. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про дозвільну систему” від 12 жовт. 1992 р. № 573.
78. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження типових положень про управління культури обласної Севастопольської міської державної адміністрації, Головне управління культури та мистецтв Київської міської державної адміністрації, про відділ культури районної, районної в містах Києва та Севастопольської державної адміністрації” від 17 трав. 2001 р. № 529.
79. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про затвердження Типового положення про урядовий орган державного управління” від 22 лют. 2000 р. № 386.
80. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про Колегію Міністерства внутрішніх справ України” від 31 жовт. 2002 р. № 1642.
81. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про концепцію розвитку системи Міністерства внутрішніх справ” від 24 квіт. 1996 р. № 456.
82. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про ліцензування, атестацію та акредитацію навчальних закладів” від 12 лют. 1996 р. № 200.
83. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про Положення про Державну автомобільну інспекцію Міністерства внутрішніх справ України” від 14 квіт. 1997 р. № 341.
84. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про порядок державної акредитації закладу охорони здоров’я” від 15 лип. 1997 р. № 765.
85. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами слезоточивої та дратівливої дії” від 7 берез. 1993 р. № 706.

*Нормативні акти міністерств
та інших центральних органів виконавчої влади*

86. *Наказ* Мінекоресурсів України “Про затвердження Положення про громадських інспекторів охорони дозвілля” від 27 лют. 2002 р. № 88.
87. *Наказ* Міністерства внутрішніх справ України “Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної і холодної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями, металевими снарядами не смертельної дії та зазначених патронів, а також боєприпаси до зброї та вибухових матеріалів” від 21 серп. 1998 р. № 622.
88. *Наказ* Міністерства внутрішніх справ України “Про затвердження Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення” від 22 лют. 2002 р. № 185.
89. *Наказ* Міністерства охорони здоров'я України “Про затвердження Положення про службу охорони праці системи Міністерства охорони здоров'я України” від 30 верес. 1994 р. № 268.
90. *Наказ* Міністерства юстиції України “Про затвердження Положення про Головне управління юстиції Міністерства юстиції України Автономної Республіки Крим, області, Київське та Севастопольське міські управління юстиції та Положення про районні, районні в містах, міські (міст обласного значення) управління юстиції” від 30 серпня 2000 р. № 36/5.
91. *Наказ* МОЗ України “Про затвердження Положення про державну санітарно-епідеміологічну службу Міністерства охорони здоров'я України від 18 квіт. 2000 р. № 7–8.

Додаткова

92. *Адміністративна діяльність органів внутрішніх справ.* — К., 1995.
93. *Бантшишев А. Ф., Ухоль А. М.* Административная ответственность за нарушение правил у валютных операциях по действующему законодательству Украины: Учеб. пособие. — Ужгород, 2001.
94. *Бахрах Д. Н.* Административная ответственность граждан в СССР. — Свердловск, 1989.

95. *Бахрах Д. Н.* Административное право. — М., 1993. — С. 213–270; 1997. — С. 255–347.
96. *Бахрах Д. Н., Ренов З. Н.* Производство по делам об административных правонарушениях. — М., 1989.
97. *Бондаренко Г. П.* Адміністративна відповідальність у СРСР. — Львів, 1975.
98. *Веремеенко И. И.* Административно-правовые санкции. — М., 1975.
99. *Гончарук С. Т.* Адміністративна відповідальність за законодавством України. — К., 1995.
100. *Державне управління: Теорія і практика.* — К., 1998. — С. 265–274.
101. *Додин Е. В.* Административная деликтология. — Одесса, 1995.
102. *Додин Е. В.* Административная ответственность в свете Конституции Украины // Юрид. вест. — 1997. — № 3. — С. 70.
103. *Иванов Л.* Административная ответственность юридических лиц // Рос. юстиция. — 2001. — № 3.
104. *Калаянов Д. П.* Административно-юрисдикционная деятельность органов внутренних дел. — Одесса, 1998.
105. *Коваль Л. В.* Административно-деликтные отношения. — К., 1979.
106. *Коваль Л. В.* Відповідальність за адміністративні правопорушення. — К., 1975.
107. *Колтаков В. К.* Адміністративне право України: Підручник. — К., 1999. — С. 239–311, 333–355.
108. *Остапенко О. І.* Адміністративна деліктологія. — Львів, 1995.
109. *Студеникина М. С.* Что такое административная ответственность? — М., 1990.
110. *Студеникина М. С.* Что такое административная ответственность. — М., 1999.
111. *Стахов А.* Виды административного принуждения // Рос. юстиция. — 2001. — № 9.
112. *Шкарупа В. К.* Доказування та докази в адміністративно-примусовій діяльності органів внутрішніх справ (міліції). — К., 1995.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни	
“Адміністративна відповідальність”	5
Зміст дисципліни	
“Адміністративна відповідальність”	6
Питання для самоконтролю	13
Тести для перевірки знань.....	17
Список літератури.....	26

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *С. М. Толкачова*
Комп'ютерне верстання *О. А. Варваріна*

Зам. № ВКЦ-4174

Формат 60 84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Тираж 50 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*